

EDINOST
 izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob torkih, četrtkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Območno izdanje stane: za jeden mesec f. 1.40
 za tri meseca f. 2.60, izven Avstrije f. 1.40
 za pol leta f. 5. — : : 8.—
 za vse leto f. 10. — : : 16.—
 Na narodobr. brez prilожene naravnine se ne žemlje ozir.

Pomembno številke so dobivajo v prodajalnici tobaka v Trstu po 20 hrv., v Gorici po 25 hrv., Sobotno večerno izdanje v Trstu 25 hrv., v Gorici 25 hrv.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Kje je sovraštvu?

V visokem poletju smo. Blažeče solnce pošilja svoje sode ſarke napredno dol na nas uboge zemljane, da neprestano pada vroči snoj raz delo neče. Temperatura osredja je dospela na svoj vrhune.

Tako je v naravi, tako je v svetih naših nasprotnikov. Tudi v svetih poslednjih plameni ſar vročega nasprotstva do nas, do naše krv, in do vsega, kar sestavlja našo narodno individualnost. Žgoča vročina v naravi, nesnosna vročina v našem javnem, političkem in narodnem življenju.

In vendar: kolika raslika med zakoni v Božji naravi in pa zakoni v življenju naših nasprotnikov! Modri Stvarnik je uredil tako, da menjajo noč in dan, poletje in zimo, vročina in mraz, topota in hlad — a v svetih naših nasprotnikov je večen plamen, neprestano grozec gromom in hudo uro. Vroči vzduh se ohlaja v tiki noči, ſgodni solnečni ſarki zgubljajo svojo moč, ko se bližamo jeseni, toda v svetih naših nasprotnikov tili in plameni neprestano: plamen nasprotstva ne ugasne nikdar v njihovih dušah.

Ali ni to gorostasna raslika! Božji zakoni so urejeni modro, ker Bog je pravičen, naši nasprotniki pa — — — — .

V seji mestnega sveta Tržaškega od minolega četrtek vladala je — kolikokrat že? — grozna temperatura: gromelo in treško je in pada je toča — po glavah slovenskih okoličanov. In zopet: kolika raslika med Božjo naravo in med našim političkim in javnim življenjem. Tudi v naravi tree in gromi in pada tudi toča — ali kmalu se zopet zvedri nebo, vzduh so sčasti in nad namiblješči zopet svetlo in jaeno solnce. V naravi postane zrak lahek po hudi ur, da se ti kar preši ſirijo. Vzduh našega političkega in narodnega življenja se ne želi nikdar: tečak je vedno in pola mijazmov; na nebuh naših političkih in narodnih odnošajev ne prisijev nikdar slato solnce pravice, ljubezni, spravljivosti in medsebojnega spoštovanja. In tako se dogaja v prosvitljivem XIX. stoletju, tako se dogaja pod znanimenjem kulture. Ali si je možno misliti britkejše ironije?

Minoli četrtek je imel torej naš mestni svet svojo sejo, osemnajsto v tem letu. In v tej seji je navstal zopet vihar, kakoršni se morejo porajati le v neznojni temperaturi skrajne narodne nestripljivosti in nekršanske netolerancije. Treško je v zbornici in gromelo je na galeriji.

In kaj je bil varok groznemu spopadu? Ali so morda naši zastopniki zavratno napadli plemenite zastopnike plemenitega naroda italijanskega? Ali so morda celo razšamilili narodnost in kulturo italijansko na drsen način? Prosimo, dajte poročilo — ne naše, ampak v italijanskih listih — o dogodkih v tej seji, da se uverite o resnicici. Kakova pregraha se strani naših zastopnikov je torej tako raz-

vna itak toplo, starorimljansko kri naših prates patrise, da so kakor Jupitri sipali svoje strele na okoličanske zastopnike in vse okolico sploh?! Kaj se je vendar dogodilo groznega?

Prosimo vas, da nas slušate in potem sodite.

Na dnevnem redu je bila točka „Imenovanje delegacije“. Kaj je delegacija? Delegacija je izvrševalni organ mestnega zabora, v dobi pa, ko sa naš mestni zbor konstituirata kot deželni zbor, je delegacija isto, kar so drugod deželni odbori. Delegacija je torej sila vašna korporacija, kajti od nje je zavisno, kako se izvršujejo sklopi deželnega oziroma mestnega zastopa. Kadar je raspravljati o kakem vašnem vprašanju občinske uprave, ali se snuja kakov vašen deželni zakon, dolžnost je delegaciji, da prouči vse razmere in tudi posledice določenemu zakonu za vse sloje občanov. Po tej načini delegacije zahtevata pač že najjednostavnje načelo pravčnosti kakor tudi korist občine same, da so v njej — v delegaciji — zastopani ne le vse sloje mestnega prebivalstva, ampak tudi naša okolica. To pa ne le zato, ker okolica sestavlja skoro četrtino vsega prebivalstva, ampak posebno zato, ker so potrebe okoličanov povsem drugačne od potreb mesta, ker so koristi okoličanov mnogokrat celo v navzkriju s koristmi mestnega prebivalstva.

Potrebo, da je v delegaciji zastopana tudi okolica, pripoznali so Italijani sami koj s početka, ko je stopil v veljavno naš mestni statut. S tem so pripoznali, da je okolica vašen činitelj v življenju občine Tržaške. Našemu mestnemu zboru bi torej moralno voljati kot načelo, da bodi okolica zastopana v delegaciji vsaj po jednem članu. In ker so se okoličanski zastopniki v poslednji seji potegnili za to načelo najjednostavnje pravčnosti in žive potrebe, nastal je grom in blisk in dvigale so se pesti, in tulila je fakinaša na galeriji.

Gospoda so se sicer izgovarjali, češ, naj sedi v delegaciji „okoličanski“ zastopnik Mauroner! Smešno! Videti bi hoteli zavedenega in razsednega okoličana, koji bi hotel pripoznati gospoda Mauronerja svojim zastopnikom! Gosp. Mauronerja — katerega je res izvolil II. okraj naše okolice, a kako? vedo dobro naši čitatelji! — že zato ni mogode smatrati pravim zastopnikom okolice, ker jo druge narodnosti in je izšel iz one mestne gospode, katera niti ne pozna potreb našega kmečkega prebivalstva. Toda stvar ima še drugo lico. S svojim sklicevanjem na gosp. Mauronerja so pokazali gospoda, da ne pozna niti najprimitivnejših načel, koja veljajo vsem parlamentom vsega sveta. G. svetovalec Ivan vitez Nabergoj je naglašal povsem primerno, da imamo v našem mestnem zboru tri klube: desnico, le-

vico in okoličano. Okoličani sestavljajo torej — izvzemši g. Mauronerja — v mestnem zboru avt. poseben klub. Znano pa je, da je v parlamentarnem življenju navada, da se klubom prepriča pravica, izbirati si svoje zastopnike v posamčnih odselkih. Ker pa imajo okoličanski zastopniki svoj poseben klub, morala bi večina — sko je res hotela spoštovati parlamentarike običaje — povprašati klub okoličanov, katerega člana želi odpeljati v delegacijo. Po takem bjejo naša gospoda v образ pravom parlamentarizmu, ako hočejo kar dekretovali, ta ali ta bodi zastopnik okoličanov v delegaciji! In nezmiselnost in krivičnost postopanja večino je tem gorostasnejša, ko dotični njih ljubljene in „okoličanski“ poslanec niti član ni klubu okoličanov, koga koristi naj bi zastopal!

Proti takemu postopanju so se po vsej pravici upri okoličanski zastopniki: potegnili so se za mrvice pravice okoličanov in za voljavo parlamentaričkih običajev! Ta klic po pravici razvelj je gospodo ter proučril hudo uro. A temu se ni čuditi pri visoki temperaturi narodnega fanatizma in v vzduhu slepe nestrosti, koja vlada med večino naše zbornice.

Ker naši zastopniki nedejo pripoznati gospoda Mauronerja svojim zastopnikom v delegaciji, vrgli so jim italijanska gospoda razstajenje v obraz: da so — okoličanski poslanec, namreč — sovražniki dežele!!!

Na to pravko bodi jim jednostavni odgovor: da lo tisti je sovražnik dežele, koji je sovražnik svojim sodeželanim drugim narodnostim in ki ne priputča, da bi v važnih korporacijah bile zastapane koristi ne le vseh razredov prebivalstva, ampak tudi vseh narodnosti! Kajti očvidno mora trpeti vse občine, ako se na nezaščiten način presira velik del nje stanovnikov.

V ime pravice, v ime parlamentarizma, v ime okoličanske časti in slednjič v ime koristi ukupne občine protestujemo torej proti takemu žaljenju!

Temperatura v našem javnem življenju je prispela zares do svoje vrhne točke; kje je rešitelj, ki bi hotel ohladiti razbeljeni vzduh? Kakor ſejni jelen hreponi po hladni vodi, tako željno pričakuje tacega rešitelja — misel pravice, medsebojne ljubezni in človekoljubja!

Vi oblaki, ga rosite!

Strossmayer in njega sovražniki.

Znano je, kako mnogobrojni nasprotniki biskupa Strossmayerja — in po takem nasprotniki vsega slovenstva, slasti pa naroda hrvaškega in slovenskega —, porabljajo vsako priliko, da sumničijo velikega biskupa in mu podtikajo razne slobone in celo veleizdajiske nakane. Tako so zagnali nedavno

lata? Ali jo komora pozabila moja pisma in predlansko preiskavo? Ali se ne zmeni ona za bedni narod?

— Kraljevska svetlost je vse pozvedela, reče Hoszú, in zna ločiti sumnjo od dokaza.

— Sumnjo? Zaškriplje Grdak in povesi glavo, ali je sumnja, da sije solnce na nebu? A kaj bo z menoj?

— Vi lahko greste, kamor vam dragi! odgovori suhoperarni Majtényi.

— In moja plača, moja krvava plača? vpraša Grdak drhtečim glasom, prijemši se za glavo. Od leta 1566. se potim tu in nisem dobil niti vinarja.

— Ako imate kaj dobiti, reče Hoszú, boste dobili ob svojem času, da se pregledajo računi, zekaj Bog vé — —

— Da, Bog vé, da sem poštevjak, vzvraha Grdak glavo, da kralja nisem prevaril niti za bobovo arno. Vidim jaz to celo

Oglas se računa po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsegata zavadih vrstic. Poslana osmrtnica in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne tražejo.

Naročnina, reklamacije in oglase sprojema upravnistvo ulica Caserma 13. Odprte reklamacije so proste poštne.

„Edinost“ je moč 1%.

PODLISTEK.

94

Kmetški upor.

Agderinske posete čestnega voča.

— Spisal Avgust Šenoa. Prelabil I. P. Planinski.

— Ali ste vi Grdak? vpraša Majtényi.

— Sem, gospoda.

— Ali prinašate ključe od vseh shramb? pravi malo Madjar.

— Evo jih, reče Grdak in položi šop ključev na miso.

— In računi?

Kako morem, gospoda, v nekoliko dneh napraviti račune od treh let? Meni ni bilo nič rečeno, a za to delo je treba vsaj tri meseca. Pomislite tudi to, da je sedaj največ posla pri gospodarstvu.

— Ej, carissime, nadaljuje malo Madjar, maneči si roke, mi dva ne utegneva čakati tri meseca. Čuješ najin sklep. Pregledala sva posestvi Sosed in Stobico.

silen vrič radi govora biskupa Strossmayerja povodom intronizacije nadbiskupa Zagrebškega dra. Jurja Posilovića. Raztobilni so bili potem med svet, kako ostro je zastopnik hrvaške vlade, sekcijski načelnik Krščevi, takoj v cerkvi zavrnil Strossmayerja. To je bilo seveda zlagano; a kaj dé to: čitali so vendarlo to vest, se naslajali ob njej in jo — verjeli mnogobrojni sovražniki Slovanov.

Da se pa naši čitatelji prepričajo o držnosti in nesramnosti sovražnikov biskupa Strossmayerja in da se uverijo, kako se zavija slehorna njegova beseda in sleherni čin njegov, podati hočemo v glavnih potezah dočasnih govor Strossmayerjev. Videli bodo, da je Strossmayer govoril kakor pravi dušni pastir vere katoličke.

Po dovršeni sveti maši je namreč Strossmayer provzel službo poverjenika sv. atelca vodeljenje nadškofovskega palija (plačila), tega vidnega znaka vnašnje nadškofovske jurisdikcije. In ob tej priliki je izstrelil nastopni govor:

Prečastni gospod nadbiskup in metropolit!

Čast mi je in radost, da Ti ob tej avčani priliki predajem nadškofovski palij, kot znak nove oblasti. Nadškofovski palij izvira od svete cerkvene oblasti ter je izključljivo pravo sv. Očeta. Palij je torej nadškofovski znak ter simbol one najvišje avtoritete in oblasti, kojo ima nad vso Cerkvio — kamor koli sega ista — sv. Oče papež, namestnik Ježusa Kristusa na zemlji, naslednik sv. Petra, vidna glava Cerkve in najvišji nje učitelj in pastir. S tega stališča znači nadškofovski palij, da je središča jedinstva božanskega iskati na Petrovi stolici; ta palij znači, da je v sv. Očetu papežu, nasledniku Petrovem, iskati izvor, temelj in znamenje onega božanstvenega jedinstva, katerega je donesel z nebes in ga posvetil na križu svojo božanstveno krijo Ježus Kristus, naš Gospod, in glede katerega je hotel, da bodi najavitejša dedičina vse cerkve in vsega človeškega rodu, njega rešitelj, luč in življenje, njegova sila, krepost, jakost, triumf in slava; s tega stališča znači nadškofovski palij ono udanost, ljubav, pozornost in vernost, koja naj bi na vse vese vezala vse narode in plemena s sveto apostolsko stolico.

Tebi bodo torej, presvetli mož, nalog, da braniš, čuvaš in širiš to božanstveno jedinstvo v Cerkvi hrvaški; tebi bodo dolžnost negovati in utrijevati v narodu hrvaškem višja čutstva spoštovanja, ljubavi in pokornosti do svete apostolske stolice. To ti bodo lahko po troji čednosti, ljubavi, ponižnosti; po trojem pokornem duhu do sv. apostolske stolice. Tako si očitno delal do sedaj, a delal bodoči tudi v bodoči s podvojeno gospodinjstvo. To ti bodo tem lože, ker je bil

mrežo, gospoda, to je kleveta gospoda Tahija, njegova peklenška kleveta. Grem, ne marjam se z vami pričkati, ker vam je duša gluha, grem, vaš greh bo, ako se pod tem krevativim dvorom vname požar in uniči kraljevino. Ali kralj mora vse zvedeti, zakaj, vedi, hrvaški plemič se ne boji madjarskih carinarjev.

Madjara umolkneta, Tahija pa plane pokonci in zakriči:

— Ničvrednež, spravi se mi z grada. Tu sem jaz gospodar.

— In tu to doseže streha božje pravice, krvnik! odgovori Grdak, povzdignivši roko. Užaljen, razjarjen ostavi bivši upravitelj dvore, a ko pride do grajskih vrat, zahrohoti se gospodin Gavro za njim:

— Ha! Ha! Ha! Lahko noč, amice!

Ali več sedaj, kaj je baron?

(Dalje prih.)

naš narod vsikdar udan sv. apostolski stolici v najnežniji ljubavi, udanosti in pokornosti in vernosti.

Katolička Cerkev je v Hrvatski vsikdar izvrševala ono božje sporočilo, katero je izrekel Jezus Kristus, ko je svoje božanstvo svečano nasnanil nebu in zemlji: Ti si Peter in na Tvojo skalo hočem sezidati svojo Cerkev, katero ne premagajo pokljenska vrata. Tebi izročim kluče kraljestva nebeskega in kar zvečeš na zemlji, svezano bodo tudi v nebesih, in kar razvečeš na zemlji, razvezano bodo tudi v nebesih. Cerkev Hrvatska je vsikdar sledila nauk sv. Ambrožija: kjer je Peter, tam je Cerkev; Cerkev hrvatska je vsikdar v sprejemala nauk sv. Očeta z ono udanostjo, ono pokornostjo in vernostjo, s katero je vsakliknili koncil kaledonski: Peter govori skozi usta Leonova, kar se po historičem smislu tiče Leona velikega, po pravem smislu pa vseh papežev, naslednikov sv. Petra, posebno pa še papeža Leona XIII., kateri je sličen Leonu velikemu, ne le po ugledu in pravu, ampak tudi po modrosti, zaslugah in slavi. Vsikdar in pri vseh prilikah sosebno pa v XVI. stoletju, ko je pretila pogibelj njegovi veri, se je narod Hrvatov ravnal po besedah svojega sv. Jeronima da Očeta papeža: Na Petrovi stolici je sezidana Cerkev. Kdor koli doprinima četvrti izven tega hrama, naj ne bude posvečen. Previden s tem znamenjem je narod naš ohranil katoličko vero čisto do današnjega dne in ohraniti jo hoče z Božjo pomočjo na vekov. Tebi, presvitili nadbiskup in metropolit, je dolžnost, čuvati in jačiti to sveto vero in nje oznanjevanje v Cerkvi hrvatski, gojiti in utrjati ta sveta duštva v srcu našega naroda. To je sveto delo, kajti vse Očete papeži so se kazali ob vseki priliki dobrotnike narodu našemu in Cerkvi naši. V to si nujen dokaz Ti sam, kajti na tem, da potoliki in toli močnih protivniških nesprotativih vidimo Tebe, odličnega sinja našega domovine in izbranega člana našega naroda, na čelu v naši cerkvi, moramo zahvaliti ljubav, čvrsto in neomamhijost sv. stolice apostolske. Po dobrotljivosti sv. Očeta je torej to pot obvarovana avtonomija naše Cerkve; Sv. Očeta papeža Leona XIII. moramo zahvaliti na tem, kar vidimo danes, da se je na Tebi izpolnila parabola Jezusa Kristusa (sv. Ivan 10) o dobrem pastirju. Ti si dospel v svojo ovdarnico skozi vrata, katera so Jesus Kristus. Tebo slušajo vse, ker jem govoril v njihovem lastnem jesiku. Ovce Ti bodo sledile radostno, ako jih bodeš vodil h Gospodu. Ti si pravi pastir, koji hočeš z vsem srcem in vsemi silami braniti čedo svojo proti grožljivim volkovom. Ti hočeš po ugledu najvišjeg pastirja, našega Jezusa Kristusa, dati tudi, ako bi trebalo, svojo dušo za svoje ovce. Za to dobroto bodi nesmrtna hvala sv. Očetu papežu Leonu XIII. Naš hrvatski narod ostane se svojim nadbiskupom in metropolitom za vedno in še bolj udan sveti Stolici apostolski ter se hoče po svoji zvestobi in pokornosti kazati hvaljenega sv. Stolici.

(Konec prih.)

D O P I S I .

Od nekod. (V odgovor dopisu iz goriške okolice v 83. št. "Edinstvo".) Slavno uredništvo! Vaš dopisnik "z Goriškega" v 78. št. "Ed." dregnil je v pravo srčenovo gnezdo. Kar dva odgovora ste prejeli proti enemu dopisu; prvega "z Vipavskega", ki je trenzo pisan, drugega pa "iz goriške okolice", ki je tak, da ne dela posebne časti možu, ki posluje že 24 let kot u. c. kr. okr. š. sveta.

Gospod urednik! Dovolite mi, da spremvorim najprej par besedic z Vami glede "opaske uredništva". Vi pravite, da je mož, ki posluje že 24 let kot u. c. kr. okr. š. sveta", — "odličen" ... Jaz bi Vas prosil, da navedete, v čem in kako se dotičnik "odlikuje", kajti prebivalci goriške okolice, kjer mož preživa, vemo presneto malo o dejanih moža, da bi mu zamogli pustiti častni pridevok, da je "odličen". Mi, ki moža dobro poznamo od nekdaj, ki vemo za vse njegevo dejanje in nehanje, vemo tudi, da je vse kaj drugega poprej, kakor "odličenjak". Gospod urednik, ako bi se hoteli prepričati

ob "odličnosti" njegovi, obrnili bi se lahko na njegovo občino, katera bi Vam zamogla postreči z gradivom, ki moža "odlikuje". Dejanja iz preteklosti, v kateri se je tudi sili med "odličnake", bi govorila tudi dovolj jasno ...

V drugi vrsti se obračam do Vašega dopisnika "z Goriškega", kateri je pravzaprav ves preprič. Nepromišljena je bila njegova beseda res, kajti da je imenoval "kmote" naše zastopnike občin v okr. š. svetu, nako-pal bi si lahko točno zaradi razdaljenja časti, kajti noben ud okr. š. sveta ni "kmot", ampak pravi pravca "gospod" — posebno oni, ki že 24 let posluje kot ud okr. š. sveta. Preden preidem k stvari sami, moram pomilovati goriškega dopisnika, da jo je skupil tako, da se mu gotovo že zdaj hlačice tresajo, kajti kako mogočno se je raskoradil pred njim — "njegov višji", kakor se oblastnež sam bahato imenuje. Jaz prisram, da bi ne bil rad v njegovi koli, kajti tako porogljivo govoriti o svojih višjih — je strašna predprzrost; narobe pa je "odlično", ako "višji" deluje v pogubo "nižjih". — V resnicu, ako bi že stari Rimljani ne imeli isreka: "Kogar bogovi sovratijo, storč ga učiteljem", morali bi ga Slovenci izumiti z ozirom na rasmerje "višjih", t. j. nekaterih udov okr. š. sveta, in "nižjih" t. j. uboge pare učiteljev. Da, gospod urednik, "višji" oblastnež, ki drži že 24 let često v rokah, je pravi "Iupiter tonans" nasproti "nižjim" njegovim; po vsej pravici ste mu pridelali naslov "odlični". Res, čast komur čast!

Zdaj pa k stvari, "Višjemu" oblastnežu navedem najprej nekaj žalostnih resnic, ki so na Goriškem tako dobro znano, kakor je poznana glava, ki že 24 let posluje kot ud okr. š. sveta:

1. Resnica je, da se v goriškem okraji gleda pri oddaji uč. služeb na orgljanje v toliki meri, v kakorčni so ne bi smelo z ozirom na postave. Temu ne more nikdo veljavno ugovarjati, kdor pozna naše razmere. Učiteljem, nevedčim orgljavstva, godi se krijeva vankokrat, kadar odločuje orgljavstvo tudi pri tacih prisilnih, ki niso jednaki v starosti in sposobnosti.

2. Resnica je, da tudi kaj žalostna, da volja več kot sposobnost, več kot spričevala, več kot starost — več kot vse — dober "nunc" v osebi katerega uda v pomnoženem š. svetu. Hodete li dokazov, navedem Vam jih koj?

3. Resnica je tudi, da marsikateri učitelj, želeč dobiti napročeno službo, proti svojemu prepričanju in proti svojemu značaju — nastopi nepostavno pot, da s pomočjo kacega "nunca" dobi začeljeno mesto, za katero prosijo ob jednem prisilci, ki imajo postavno prednost, a nimajo "nuncov" — in "kdo nima nuncov, ne je kolačev"!

Ali to pospešuje značajnost, močivo? Ali to poveličuje veljavno šol. oblastnijo? In kdo ne bi govoril porogljivo o tacih "višjih"!

4. Resnica je dalje, da nižje š. oblastnije pri nas na Goriškem še nismo učakali višjih š. oblastnij, da se pri imenovanju učiteljev ne sme ozirati na pogumno protekčijo, niti na to, ali si prisilci privatnim potom pridobiva ude š. sveta, da bi zanj glasovali. Mora priti čas, da tudi na Goriškem dobimo jednak odlok od presl. c. kr. deželnega šol. sveta, kakovšen odlok imajo na Štajerskem, kjer je prepovedano učiteljstvu privatnim potom nadlegovati ude š. svetov ter istim udom pa sprejemati priv. prošnje in priporočila ter se ozirati na nje. — Da, v interesu šolstva prosimo uljudno presl. dež. š. svet, naj blagovoli izdati primerno naredbo, ker drugado žuga protekoja in "nundevstvo" zamoriti marsikateri talent ter napraviti iz učiteljstva — zgolj kledeplaze, neznačaje!

5. Resnica je konečno, da nismo na Goriškem višje naredbe, na katero bi se morali ozirati podredjeni š. sveti pri predlaganju prisilcev za katero raspisano mesto; ampak pri nas velja le "nunc" in protekoja in drugega nič! — Ali ni res taku? Vi "višji", koliko sto slučajev tacih bi lahko navedli iz dobe 24 let, kar posluje kot ud okr. šol. sveta? Vprašam pa Vas, jeli to pravido, pošteno; odgovarja-li to stališču "višje" šol. oblastnije?

Dovolj naj bo navedenih resnic za zdaj v splošnem, posebej pa trdim "višjemu" oblastnežu:

1. Ni resnica Vaša trditov, da najmlajši prisilec za neko nadučiteljsko mesto ni okoli posrečil in moledoval; kajti Vaša "častna beseda" še nič ne pove. Ako bi hoteli in zamogli dati Vaši "častni besedi" kaj vere, vedoli bi le za enega ude, nikakor pa ne za druge; za tiste, ki so sami brez vprašanja povedali resnico, da so prejeli pismeno priporočilo, pač Vaša "častna beseda" ne velja. — Pojdite v kraj, kjer je bila služba razpisana, ter uprašajte o tem in boste prepričani, kako je bilo.

2. Ni res, da bi bili Vi zastopnik občin "kmot", ampak pravi magnat ste, bogat gospod, ki bobnate ob polno močnjo. Pridevok "kmot" si pristavljal le takrat, kadar je treba plačati davke. Kadar pa od istih prilejajo stotaki v Vaš žep, takrat ne godnjate, takrat ne tožite. Le tiste "mastočne" učiteljske plače Vas mamijo, ker si mislite v svoji poželjivosti: hm, ali ne bi stali krajcarji, kateri plačam kot šol. doklade, boljše v moji skrinjici, ali pa bi se bogato obrestovali . . .

3. Ako je res (PP), da se je "prisalo soglasno, da so bili vse trije prisilci jednak sposobni glede na postavne zahteve", vprašam Vas, kako je bilo vendar mogode, da je bil z enim glasom vedno predlagan prisilec, ki je bil radi tega, ker je neveč orgljanja, najmanj opravičen? Kdo Vam bo to vorjel; poje se solit s "častno besedo" svojo?

4. Ni res, da mora krajni š. svet, neposredno plačevati učitelja. Vi gospod, ki ste že 24 let ud okr. š. sveta, bi pač morali vedeti, kdo plačuje posredno in kdo neposredno.

5. Vi 24 letni zastopnik občin v okr. š. svetu in pa čestita gospa logika, katero ste na lase privlekli v spričevanje svojih nezničnosti, sta pač na kaj različnih hribih; vidva hodita na tako različnih potih, da se nista še srečala; kako ste jo ugrabil?

6. Da je prvi dopisnik o kočljivem tem vprašanju proti samovolji, proti nespostavnični nekojih udov okr. š. sveta sklical na pomoč preslavni c. kr. dež. šol. svet, imel je gotovo svoje razloge; ako bi jih nemu manjkalo, pride mu mnogokdo na pomoč. Za zdaj naj navedem samo dva slučaja:

a). Ali ste pozabili, kako je presl. c. kr. dež. š. svet "pohvalil" Vašo "postavno" postopanje glede Povme? b). Kako je storil nedavno glede Plavij? Basta!

Nekdo, do katerega ne sega samovolja "višjega" oblastneža, ki je že 24 let ud c. kr. okr. šol. sveta Goriškega. —

Političke vesti.

Kaj pomeni to? Tako povprašuje začudenje "N. Fr. Press" z ozirom na dejstvo, da je v minoletem zasedanju po dolgem razpravljanju vprejeti tiskovni zakon še vedno med tistimi zakoni, ki še niso zadobili cesarskega potrjenja. "N. Fr. Press" se vidi stvar nerazumljiva, tembolj, ker vlada v gospodski zbornici ni ganiila niti z masincem v ta namen, da bi poslednja le za las premenila po poslanski zbornici vprejeti zakon. Opravljeno je bilo torej domnevanje, da se je vlada povsem spoprijaznila s tem načrtom. Tem smuljivejšo je sedaj to zavlačevanje. Pa ne da bi se bila vlada ustrežila prevelike "svobode", s kajo bi omenjeni zakon obsegodaril našo časopisjo! To bi bil jako redek slučaj, da ne bi vlada priporočila v cesarsko potrjenje zakona, kojega eti vprejeli obe zbornici! Sicer pa jo pri nas vse mogoče. Le ne proveč — svobode!

Slovenske vsporednice na gimnaziju v Celji. Ker se je glasilo Hohenwartovo in češkega plemstva "Vaterland" izjavilo za osnutje slovenskih vsporednic na gimnaziji v Celji, zahumelo je po vsem nemško-liberalnem gozdu od silne nevolje. Ljubljanski liberalci odstojajo "Vaterlandu", da zanaša razpor v koalicijo. Sedaj vemo vsej, da je nezadovoljnost naroda slovenskega prvi pogoj — mira v koaliciji. Lep zistem to!

Shod poljskih časnikarjev in pisateljev. V Lvovu so dne 19. t. m. otvorili shod poljskih časnikarjev in pisateljev. Častnina predsednikoma so izvolili češkega pisnika Vrhlíčka in poljskega Asnyka. Nagovor predsednika Maleckega je zanimiv radi tega, ker je tudi eikal na sedanje odnose med narodom poljskim in češkim. Rekel je, da narod češki in poljski sta bila

vsikdar v živih dotikih. Nači češki bratje naj vprejmejo zagotovilo, da hipna nesporazumljena nikakor ne vplivajo na našo čutstvo, in veseli nas iskreno, da tudi Čehi gojo tako čutila. To dokazujejo češki gostje, dospeli tu sem, med njimi ponos naroda češkega, slovski pesnik Jaroslav Vrhlíček. Dal Bog, da bi vedno trajalo to razmerje v naši in vaši srečo. — Na ta nagovor je odgovoril češki pisatelj Jelinek, da tekom tisoč let so imeli Čehi in Poljski priliko prepričati se, da jim je vsikdar dobro bilo, kadar so postopali zgodno. — Slednji je naglašal predsednik Malecki, da so h krasnemu vsehu razstave pripomogli tako Poljski kolikor Małorusi, ki — če tudi se včasih prepirajo — vendar delajo skupno, ko gre za velike cilje.

Madjarskim oblastnem je morda jelo nekako tešno prihajati pri arcu, ko vidijo resni odpor vrh in žilavih Rumunov proti krutemu nasilju in mimo tega tudi nevarnost, da ne bi tudi druge narodnosti jelo posnemati Rumune. Ta strah je potisnil ministru za notranje stvari, Hieronymiju, potisles v roke, da se je podal na vroda tla Sedmograjska — kot miritelj in meštar. Mož je hodil menda v šolo pri naših tostranskih parlamentarcih, kajti govoril je tudi on — o sodelovanju vseh "smernih življey" in "opravljeneh zahtevah" Romunov. Namen tej takatiki je dokaj prosoren: loviti manj zavdne življe na limanico in jih po tej poti ločiti od skušenih in snažnejših voditeljev. Mi pa se nadejamo, da med Romuni ne najde kalinov, ki bi hoteli vprejeti to novo izumljeno madjarsko prijateljstvo kot pristno in pošteno blago.

Pastirski list, kojega je ravnokar iskal škof Karl Rimely v Banjski Bistrici, naperjen je proti sedanjim vladam, odnosno proti političko-cerkveni preosnovi. Dotični odstavek glasi: "Žugajo nam novarnosti težkih časov, bratje moji, sinovi naše Cerkve! Naš je občajko kolikor hočejo oni, ki imajo oblast v rokah, da duhovščine ne bode nikdo oviral v prepršanju nje poklice; vendar nam je jasno to jedno, da novi zakon, ki ne pozna naših sakramentov, ispostavi naše verne vedno groznične nevarnosti indolence in jih bode odločeval od njih pastirjev. Uprav zato moramo marljivo in neprestano težiti potem, da svet sposna nas in svetost našega življenja ter da se zdrži snami v njega vero. Oboritimo se torej se svetimi eksorcicijami, da si priborimo smago nad vladarji onih sil, ki ne sledijo luči svetega duha, ampak so sušnji te mote in gmotnih koristi.

Avtstrija in Črnajora. Z Četinja javlja viderjanjega dué: "Naša vlada je napisala pred nekoliko tedni avstrijsko vlado, da naj bi prijela vojvodo Tomáša Vukotida, kateri se je bil valed nekega raspora s knezom isselil iz Črnegure ter se nastani v Dubrovniku. Avstrijske oblasti so res zapri vojvodo, toda niso ga hoteli izročiti Črnigori, ampak izpustili so ga, ker Črnajora ni mogla dokazati njegovo krivnjo".

Umor Carnota in ruski car. Ko je caru Aleksandru dospela vest o umoru predsednika Carnota, sklenil je bil takoj, da odpolje k pogrebu cesarjeviča prestolonaslednika. Posneje je umaknil ta svoj sklep še le po dolgem ugovaranju carice. — Poroka cesarjeviča se baje odloži na prihodnjo spomlad.

Razprava proti morileu Carnota, Caserio, se bode vršila v Lyonu dne 27. julija. Število povabljenih prije je precej veliko, toda iz obitelji Carnotove ne pride nikdo pred sodišče. Caserio nosi obliko jetnikov in nadeli so mu spone iz usnja, katere mu sicer dopuščajo rabo rok, toda zabranjujejo vsako vojo gibanje. Carnotov morilec je vedno mračen, kakor da je obvezan po svoji vlogi kot odločen anarchist in izvršitelj anarchistike smrtne obsoede v to, da je vedno resen in da se ne spušča v nikake žale ali zabave. Caserio uživa le navadno jetniško hrano, ker je imel pri sebi, ko so ga prjeli, le 80 cent. in mu ne prihaja nobena pomoč tudi od njegovih tovarišev.

Anarhist Luchesija, ki je umoril v Livornu časnikarja Bandija, niso izdali tovaristi, ampak njega lastna ljubica. Njej torej se se cedile alia po nagradi 2000 frankov. Suhu proso je premagala ljubovna poesija. Kaj čemo, ženske so dandanes — praktične.

Italija v Afriki. Te dni je italijanska vojska v Afriki premagala države v naselbini Eritreji ter vzela v naskoku njih utrjeno selo

Kassel. Poročila iz Italije trdijo, da je padel samo jeden italijanski častnik, kapitan konjička Carchidio, in nekoliko vojakov, v tem ko je mnogo državov ubitih in ranjenih. Tej smagi pripisujejo veliko važnost, kajti Kasala je ognjišče nemirov, poleg tega državom sveto mesto; ta kraj pa je tudi strategičkega važnosti, ker leži na karavanskem potu iz Massaua v Keren. Vsa Italija se veseli te smage in pozabljiva celo v tej radosti na bledo v domovini. Rimski „Opinione“ trdi celo, da se mora Italija smanjiti le na hrabro svojo vojsko in staviti v njo vse svoje nade za bodočnost. Iz teh besed bi se moglo sklepati, da si hčete Italija pomagati s sijajnimi zmagami ter se iskopati iz finančnih zadreg po odškodnini za vojno, kojo bi plačala bogosigavedi koja država?

Obsdoba anarchistika Lege, napadaleca na Crispin-a. Povedali smo že, da so rimski porotniki spoznali krivim anarchistu Legu in da ga je sodišče obsojilo na 20 let jedo. V svojem zagovoru je rekel Lega: Moj idejal je mir med ljudmi, čista ljubezen. Jas sem anarchist. Anarchija je luč bodočnosti. Ako mi morimo, ste vi krivi na tem. Niti krvnikova sekira republike, niti puške španjolske monarhije, niti vaši zapori ne ubrajanijo našim puškam. Naši mučeniki so znamenja naše smage. Obsodite me na najostrejšo kazeno, jas sem zadovoljen. — Na ta izjavjanja je odgovoril državni pravnik: Pristali te nove vera imaj, zastrupljena ero v svojih prsih. Njihove sanje so morda zlate, ali od njihovih rok kapije kri nedolžnih ljudij. Lega je hotel v Crispiju umoriti tirana — kolik cinizem. Crispi se je boril za svobodo in nezavestnost domovine in obiskurni vizarski pomočnik hčete biti njega s-dnik. Caserio se opravičuje z istimi besedami. V resnicici sta pa oba začrtna morilca, koga okrušati svoje krvavo rokodelstvo s publimi frazami. V anarchiji je tiranstvo. — Ko je sodišče proglašilo sodbo, zamahnil je Lega s klobukom vskliknjč: „Živela anarchija!“

Od kod prihajajo bombe anarchistom? „Könische Volkszeitung“ objavila jo v svoji številki z dnem 19. t. m. vest iz Nanjske v Indiji, da so tam zasadili tri Italijane, ki so nad jeden mesec izdelovali bombe, koje so potem pošljali v Evropo. Ti anarchisti „obrtači“ se zovejo Dominichetti, Galignani in Paravicanni. Dva so zaprli, tretji je še prost, ker je bat na potu v Bombay.

Različne vesti.

Poslanca V. Pfister in M. Vočnjak pričela sta te dni v Kamniško kopelj, kjer namenjata ostati več tednov.

Obolel svečenik. „Primores“ poroča, da ju š. g. Lovro Rutar, vodja svetnika na Sv. Gori, nevarno obolel. Zdravi se v Gorški bolnišnici.

Goriški Sokol omisil si je novo opravo po določbah „Sokolske svese“. Ako ne bodo posebnih ovir, odpolje „Goriški Sokol“ deputacijo kakih 10 do 12 članov v novi opravi dn. 5. avgusta k slovenski ustanovitvi „Postojinskega Sokola“.

Kot cirilometodinski dar podarila sta državna in deželna poslanca gg. Ivan Nabergoj in prof. Spinčič po 4 krone.

Zenski podružnici družbe sv. Cirila in Metoda v Sežani blagovolili so prinositi: p. n. g. N. Štolfa 2 gld. 50 nō, p. n. g. Fr. Gulič, pri pretakanju terana 1 gld., p. n. g. Eliza Ana Piazza po gđ. Lozaj 2 gld. 5 nō, g. Antončič, Utovlje 20, Čufarski klub dan av. Petra v Tomajhi 50, g. Jožef Turk po gđ. Lozaj 50 in g. Svetoslav Staro 50 nō.

Vollina shoda, koja sta priredila poslanca grof Alfred Coronini in dr. Anton Gregorčič v Kobaridu in v Bolcu, bila sta istotako sijajna manifestacija pristne narodove volje, kakor shodi v Šempasu, v Bičljah in Kanalu. Gospoda poslanca sta se mogla prepričati, da učivata neomejeno zaviranje naroda po Soški dolini. In zlasti shod v Bolcu je poučil slehernega, da zavedni narod strogo obsoja one, ki bi hoteli zasejati neslogo v naše vrste. A ne le to, ampak shod v Bolcu je pokazal, da narod je pripravljen na neizprosno reakcijo proti takim nakanam. Teh shodov se veselimo danes v podvojeni meri, ker nam služijo v jamstvo, da Goriški Slovenci ne zatredejo tja, kamor so zgasili Kranjski Slovenci, ampak da se hočejo trdno držati zastave našodnega

in političkega poštenja. Končno ponavljamo veliko radostjo prekrasno soglasje med prečastito duhovščino in posvetnjaki po Soški dolini. To soglasje nam je porok lepo bodočnosti in lepih vsehov.

Promočen urad. Z današnjim dnem prešel je finančno ravnateljstvo v novo poštno in finančno palajo na trgu delle Poste. Uvod k finančnemu ravnateljstvu je iz trga della Chiesa evangelica.

Vabilo na slavnost petindvajsetletnice narodne čitalnice v Cerknem dne 5. avgusta 1894. Vspored: Na predvečer godba in bakljada. Dne 5. avgusta: 1. Ob 9. uri zjutraj vsprejem držav in drugih gostov. 2. Skupni odhod k sv. maši. 3. Ob 10. uri blagoslovjanje nove društvene zastave in slovenska sveta maša. 4. Opoldne skupni obed pri g. P. Jurmanu (glej opombo.) 5. Po blagoslovu srečkanje in prosta zabava. 6. Zvezčer veselica točno ob 6. uri.

Opomba: Slavna društva in častiti gostje blagovole naj zadnji čas do 1. avgusta odboru narodne čitalnice nasnaniti, ako se vdeleže skupnega obeda. — (Kuvert stane 90 kr. brez pijače). — Veselna veselica v prostorih g. P. Jurman-a. Vspored: 1. Slovenski govor. 2. Kantata, moš. zbor šestoglasna. 3. Deklamacija. 4. Slovenski brod, moš. zbor, F. Grbič. 5. Dneva nam pripeljščar, moš. zbor, se s samospovom, F. Stognar. 6. Igra, Nemški ne znajo. 7. Jadransko morje, moš. zbor, Hajdrih. 8. Slovenski sveti si krasan, moš. zbor, H. Volarčič. 9. Razdelitev dobitkov srečkanja. Začetek točno ob 6. uri. Vstopnina za neude 20 kr.

Odbor.

V Karvinah promogarnih pričnih delo po nekaterih rovih dn. 1. avgusta, po dragih, ki so bili močno poškodovani, dn. 1. septembra t. l. Poslednja analiza zraka v jami je dokazala, da je ogenj že popolnoma ugasnil. Dosej so našli samo dva mrtveca, ker do ostalih trupel še niso mogli prodreti. Tudi trupel dotičnih 27 rudojarjev, ki so bili ponesrečili o rečnih delih, dosej niso še našli.

Vročinska bolezna v Galiciji. Poleg nevarnosti kolera navstala je v Galiciji epidemija vročinske bolezni (legarja). V selu Krasna je pomorila ta grozna bolezna kar celo obitelji. Selo so obkobili oružniki, da je ne more nikdo zapustiti.

Proti koleri. Države ob Donavi hočejo stopiti v dogovor, ker in kako bi bilo ukupno ukreniti proti nevarnosti, preteči po koleri, nastavki v Rusiji.

Venci vladarjev za Carnota. Izmed tisoč vencov, katero so podarili razni vladarji, mnogo občine in prijatelji v čast Carnota, bil je največji in najdragoceniji venec ruskega carja. Ta venc je meril v presegu 4½ metrov; 12 mōč ga je neslo v Elisejsko palajo. Prekrasni venc je stal 8000 frankov. Venec angleške kraljice je stal 4000 frankov, in venec italijanskega kralja 3000 frankov. Tudi „kralj evropske finance“, baron Rothschild, poslal je venc, ki je imel 3 metre v presegu in je stal 5500 frankov. — Koliko denarja — za zvenljivo cvetje!

Stanje žita v Ameriki. V minolem tednu je padla v Novem Jorku cena rudoči zimski peneči od 60% cent. na 57% cent., v tem ko se je korusa podražila od 46% cent. na 47% cent. bushel. (Jeden bushel drži 35-238 litra) — List „Cincinnati Price Current“ računa, da se bode letos pridelalo v zadrženih državah severoameriških kakih 166,250.000 hektolitrov žita in dodavati k tej številki še 21 milijonov lk. trgovinskoga žita, ki je v rezervi še od prejšnjih žetev, utegne se izvesti leta 1894. okolo 56 milijonov hektolitrov. Sploh se nadejajo, da bode vrat povojna. Drugi računijo zopet, da se letos pridelata okoli 133 milijonov, do 157, 500.000 hektolitrov žita.

Redovniki — pomorčaki. Iz Soluna v Carigrad je priplula te dni ladjica, katera poveljnik, častniki in sedem glav možtva so samsi pravoslavni redovniki z gore „Athos“, ali „svete gore“ na Grčkem. Na ladiji veje ruskii prapor. Redovniki vsprejemajo ljubezljivo došleco, ki si hočejo ogledati ladijo; le — ženske ne smejo na krov.

Policijsko. Včeraj zjutraj utihotapil se je nezan lopov v stanovanje vratarja Antona Curi-ja v hiši št. 22 ulice del Fontanone ter ukradel srebrno žepno uro z verižico vred, oboje vredno 15 gld. — Včeraj popoludne ukradel je nezan tat v ljudeški kopelji trg. agentu Albertu Zajcu par čevljev, vrednih 5

gld. Misliš si moramo zadrgo ubogega agenta, ko se je moral napotiti bosonog domov!

Sodnisko. 18letni pekoški pomočnik Alojzij Kermoli iz Svetega pri Komnu je dobil včeraj pred tržaškim sodiščem zaradi tativne 4 meseca jedo. Kermoli je bil dn. 27. junija t. l. ukradel svojemu gospodarju Alojziju Zehnerju iz nezaprtne misice jeden desetak. Zatoženec je sicer odločno tajil tativo, toda okoličine so dokazale, da je zares kriv. — 56letni kmet Anton Božič iz Zabonj pri Novemgradu je dobil 3 meseca teške jedo, ker je bil dn. 20. januvara t. l. v propiru s svojim nasredom Josipom Musino poslednjega ranil s krampom na levem roku

vastiti o uredbi angleške policije, ker namesto preosnovati francosko policijo.

Kodanj 20. Kralj je pomilostil na smrt obsojenega Viljema Möllerja na dosmrtno jedo. (Möller je, preoblečen v žensko, vodil neki navod ter dolgo časa vrnil razne pregrake proti pravnosti).

Cagliari 20. Pred vratmi vojnega sodišča našli so steklenico, napolnjeno s smodnikom in drugim sastreljivim ter z na pol sežgano uigralno vrvico.

Berlin 20. „Local-Anzeigerju“ javljajo iz Londona, da je prišel zdravnik dr. Nettleship do prepiranja, da je potrebna še jedna operacija na očesu Gladstonovem v ta namen, da se odstrani neka mrena na puncici.

Novi Jork 21. Osrednje tržišče v Minnesočiji je v plamenu. Ponesrečil ni nihče. Škoda znaša do pol milijona dolarjev.

Trgovinskih brzajavki.

Budimpešta. Pšenica za jesen 6.88—6.89, za spomlad 7.04—7.05 Koruza na Juli-August 5.16 do 5.07 Ores za jesen 5.87—5.88. Rž za jesen 5.05—5.06.

Pšenica nova od 77 kil. f. 6.60—6.65, od 78 kil. f. 6.70—6.75, od 79 kil. f. 6.80—6.85, od 80 kil. f. 6.85—7.90, od 81 kil. for. — — —

Ječmen 6.80—7.15; prosa — — —

Ponudbe in povpraševanje po pšenici jako slabno, položaj jako mladen, cene padajo vsak dan; danes so padle zpopot za 5—7 nō. Prodalo se je 15.000 met. st. Rž je tudi mladenčna. Oves stalen, koruza mirna, Vreme: vročina.

Praga. Neratinirani sladkor za julij f. 15.20 nova roba za september f. 14.45, mirno, zanemarjeno.

Havre. Kava Santos good average za Juli 97—, za november 88—, mladenčna.

Hamburg. Santos good average za Juli 79—, september 75—, december 68—75, mladenčna.

Dunajska borsa 21. julija 1894.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	98.45	98.45
v srebru	98.30	98.40
Avstrijska renta v zlatu	122.40	122.40
v kronah	97.90	97.75
Kreditna akcija	355.25	356.75
London 10 Lst.	124.50	124.45
Napoleoni	9.89 ¹	9.90 ¹
100 mark	61.05	61.02
100 italij. lir	44.20	44.25

Tržne cene.

(Cene se razumejo na debelo in s carino vred.)

	Cena od for. do for.
Kava Mocca	100 K. — — —
Ceylon Plant. fina	182. — 184. —
Perl	187. — 189. —
Java Malang	164. — 165. —
Portorico	174. — 176. —
Guatemala	160. — 161. —
San Domingo	155. — 156. —
Malabar Plant.	171. — 172. —
native	162. — 163. —
Laguayra Plant.	169. — 170. —
native	158. — 159. —
Santos najfiniji	158. — 160. —
srednje fini	154. — 155. —
srednji	148. — 149. —
ordinar	135. — 136. —
Rio oprani	165. — 166. —
najfiniji	156. — 157. —
srednji	147. — 149. —
Sladkor Centrifugal I. vrste	100 K. 32.25 32.50
Concasado	37.25 35.75
v glavah	35.75 36. —
razkosani	— — —
Bil italijanski fini	100 K. 19. — 19.50
srednji	18.25 18.75
Japan fini AAA	16.75 17. —
srednji	15.50 —
Raugoon extra	13.25 —
I	12.25 —
II	9. — —
Petrolej ruski v sodih	18.25 —
v zabožih od 29 kil	5.85 —
Olje italijansko najfiniji	59. — 61. —
srednjefino	53. — 55. —
bombažno, amerik.	34. —

Kava. V zadnjih 14 dneh je bil promet kakor sedaj v obč. tako neznan, izgremi jedino navadni Lagunayra (Triladios), ki sedaj nadomestjuje primanjkoči vrsti finega Santosa in Ria. Prvič 750 vrč novega Santosa dobimo v kratkem iz Brazilije s parnikom „Helios“; po dočilih uzočih pa je razvidno, da je zrnojako drobno, blago pa drago. Morebiti da konsumu bolje ustreže kava, katero pričakujemo okolo polovice avgusta meseca iz Brazilije s parnikom „Petőfi.“ — Cene so mlačne, toda nespremenjene. Četudi se ni nadejati pred polovico septembra meseca nižjih cen, vendar ni nikakor priporočati trgovcem, da napolnijo že sedaj svoje zaloge. — V tukajšnjem skladisču imamo 71.230 met. stot. raznih vrst.

Sladkor. Mlačen, brez povpraševanja in brez veselja. Dasi je sedaj, kakor smo bili že omenili, najslabši čas za trgovino, vendar nismo še doživeli takega mlačnega prometa, kakoršen je sedaj. Bojimo se, da bodo močne zaloge v drugih rokah vplivale še nadalje nepovoljno na cene; tudi tovarne pricenjajo že rado popuščati. Za cele vagone zahtevajo danas: Pilé A Z R f. 32%; P C R f. 32%; K Z R f. 31%; W Z F f. 32%; sladkor v kockah f. 34%; v finozrnatih glavah v sodih f. 36 do 36%; v vrečah f. 35% do 35%; Concassé A Z in Z K Z valed posmanjkanja jake drag, namreč po f. 36 do 36%, marka U O Z pa po f. 35 do 35%.

Riž. Italijanski je tako staljen, toda neugodno je začasno vplivalo na trgovino, ker se je nekoliko podražil. — Japonski A A je skoraj razprodan; za male ostanki zahteva se f. 16%; do 17. Za vrst N zahteva tukajšnja čistilnica f. 15%. Reka ne bode imela japonske vrsti do početka oktobra meseca, torej se umeje samo ob sebi, da se utrgnjo cene še podraži. Tudi angloške vrsti so se podražile za en četrti gld., kar baje primanjkujejo na Reki (izvzemši prosto vrsti) in ker jih tukajšnja čistilnica le poda pripravila.

Olje. Slutimo, da prihodnje leto ne bodo toklik in takšo dobrilo vrst najljubljenejšega Italijanskega, kakor so bile lotos. Zato je baš po teh dobro povpraševanje s tendenco na podraženje. Druge vrsti so v obč. zanemarjene.

Trgovina.

Moka in otrobi. Moka. Toliko koncem prejnjega, kolikor koncem tega tedna prodal je „Econo“ nekaj svojega izdelka št. 6 po 11 gld., s kakimi 4% skonta. Iz druge roke se je prodajala ta številka po f. 10.40 do 10.60, ravnavši se po množini oddanega blaga. Nekaj svoje št. A je prodal mlin v Stražišču po f. 12.50 in št. 3 po f. 11.30. Milin „Pannonia“ v Tomoševru je prodal nekoliko vagonov št. 0 po f. 12.25. Tudi mlin v Kranju je prodal nekaj raznih števil po olajščanih cenah. Vse te prodaje pa so še preko malo rok, kajti večji del založnikov in meštarjev ni imel kaj opraviti. — Ogrski mlini imajo povprečno te-je cene: št. 0 od f. 12.60 do 13.60; št. 1 od f. 12— do 12.90; št. 2 od f. 11.40 do 12.10; št. 3 od f. 11— do 11.60, št. 4 od f. 10.40 do 11.20; št. 5 od f. 10— do 10.80; št. 6 od f. 9.40 do 10—; št. 7 od f. 8— do 9—; št. 8 od f. 6— do 7.20, kakor je že dotedna vrst.

Otrebi. Po zaključku poslednjega po-rodiha doznašo se je o neki veliki prodaji otrob Scaglia Stuky po povprečno f. 4.50, stavljene tukaj na obrežje. Ostale marke so pri nas nespremenjene z neznatno kupčijo; v Peči pa so stalnejše in so tudi zahteve večje.

Drobni otrobi. Prodalo se je nekoliko „Economovega“ izdelka, kakor tudi levantinskih po višjih cenah, toda vedji del za izvoz. Levantinski izdelek se je prodajal celo po f. 8.60 kvintal z vrečo vred. Trg se je zaključil stalno.

Goved. Od 12. do 18. t. m. prodalo se je v Trstu 520 volov in 50 krav klavne živine in sicer 60 volov iz Kranjske, 123 iz Hrvatske, — iz Istre, 328 iz Dalmacije in 9 domaćih. Pladevali so se: voli iz Kranjske po f. 47— do 48.—; voli iz Hrvatske po f. 45.— do 46.50; iz Istre po f. —— do ——; iz Dalmacije po f. 45.— do 46.— in domaći po f. 47— do 48.—; domaće krave po f. 45.— do 46.— in krave iz Kranjske po f. 45.— do 46.— kvintal mrtvo vase.

Seno in slama. Seno I. vrste prodajalo se je v tem tednu po f. 3.40, II. vr. po f. 2.60, slama I. vr. po f. 3.05 in II. vr. po f. 2.50 kvintal.

Surovo maslo, jajca in kokoši. Kranjsko surovo maslo prodajalo se je v tem tednu v partijah od 20 do 30 kg. po 84 do 86 nč., v part. od 30 do 50 kg. po 80 do 84 nč., furlansko surovo maslo v part. od 20 do 30 kg. po f. 1.04 do f. 1.06 in v part. od 30 do 50 kg. po f. 1.— do 1.04 kilogram. Tolminsko surovo maslo I. vrsti po f. 1.04 do 1.08 kilogram.

Jajca na debelo po f. 2.20 od 2.35 sto komadov.

Kokoši po f. 1— do 1.35 komad, piščeta po 85 nč. do f. 1.50 par.

Krompir, navadni, na debelo po 2.30 do 2.75 R. M.*

Spretnega

TRGOVSKEGA POMOČNIKA
v svojo prodajalnico za
delikatese
Jos. Bolé
na Reki.

SVOJI K SVOJIM!

Josip Pertot, urar v Trstu, Via Muda 29, se priporoča slovenskemu občinstvu v običen obisk. Točno se zmirom izvrstna istraška in okoliščina vina po najnižji ceni. Priporoča se slavemu občinstvu. 5—52

Gostilna Ivana Trevna v ulici Ma-29. se priporoča slovenskemu občinstvu v običen obisk. Točno se zmirom izvrstna istraška in okoliščina vina po najnižji ceni. Točna postrežba z gor-kih in mrzlih jedini. 2—52

Ivan Debelak, via Benvenuto št. 1 v Trstu jedilnega blaga, katero prodaja na drobno in debelo kolikor v mestu toliko na deželo proti povzetju. Priporočajo se sl. občinstva zagotavlja posteno in vestno postrežbo. 2—52

Bratje Ribarić, izdelovalci oglja v sv. zaloge v Trstu: via Pondare Št. 1, Piazza della Valle 2, via Madonnina 2, Piazzetta Cordaiuoli 2, z ugodom tudi v ulici Torrente po najnižjih cenah. Oglje I. kakovosti karbonina, kok, dva na metre itd. Naročbe se spremljejo tudi z dopisnicem.

RODOLJUBI!!

Podpisani naznjam, da sem odpril v soboto dne 9 junija svojo krčmo v ulici Valdirivo št. 19., znano pod imenom „Croce di Malta.“ Točil bodem vina prve vrste, kraški teran in izvrstno pivo. Izborna kuhinja, cene poštene. — Nadejajoč se, da se bodo Trški Slovani po mogočnosti podpirali, beležim udani **Fran Kravos.**

Gostilna „All'Antico Moro“ ulica Solitaria 12, (po domače pri „Prečkovcu“) priporoča pravi kraski teran iz Komna I. vrste po 40, II. po 32 in belo vrapavsko po 36 nč. liter. — Držec se gesla: „Rojak k rojaku“, priporoča se podpisani za obil obisk. Anton Vodopivec, gostilničar.

V ulici Cecilia št. 6

toči so izvrstno istrijansko in furlansko vino po 28 novičev liter. Belo vino po 32 in moškat po 40 novičev. — Marčno pivo po 24 nč.

Novo pekarno

odpril je
Primož Debevc

pred vojašnico. Piazza Caserma. — Priporoča se slavemu občinstvu za obilen obisk. Ima po trikrat dan svečo počivo vsake vrsti, kruh in sladčice. Dostavlja kruh tudi na dom. — Priporoča se slavemu občinstvu v mestu in na deželi.

Gostilna „CANTINA ISTRIANA“ Via Tivarneta, blizu postaje Južne železnice.

Prodaja najboljša istriška vina po 20 kr. in kraški „Auberski“ teran po 45 kr. liter; pivo iz tovarne „Steinfeld“ po 22 kr. liter. Kuhinja prve vrste. — Kosila po 22 kr. — Slavemu občinstvu v mestu in na deželi priporoča se uljudno podpisani za mno-gobrojni obisk. **Josip Može.**

Gostilna „Al Gallo d'oro“ v Trstu, Piazza della Posta (Dogana) toči istriško vino po 28 nč., belo vino po 32 nč., **kraški teran**, lastnega pridelka, po 40 nč. liter. — V sodičkih od 25 litrov naprej, franko na dom, po cenah, kakor se dogovorijo. — Izborna kuhinja. Vsprejemajo se načila na obed in večerje po nizkih cenah. — Nadejajo se obilnega obiska beleži najudanejši **V. Kovacič.**

Opazka. Vsprejemajo naročila na vino za no-tranje dežele franko železnica Trst po 15 gld. hokti.

Na Prosek

ima na prodaj več hektolitrov vina: „brzamina“, „terana“ in trdega belega „prosekarpa“ **Eliza Tance.**

SVOJO VELIKO ZALOGO
olja iz oliv

priporoča 8—52

Enrico qm. Carlo Gortan
via Caserma 4, Trst (naspr. pivarni Pilson)

Gostilno s prenočišči

ALLA NUOVA ABBONDANZA

ulica Torrente 15, 24-7

priporoča podpisani slavemu občinstvu. Prostori so odprtih in preskrbljeni s svežimi jedili do 2. ure po-polnoma, z izvrstnimi namiznimi in desertnimi vini ter izvrstno kuhinjo. Dreherjevo pivo po nizkih cenah. Za točno in vestno postrežbo jamči ponizni **F. FAVERO.**

Gostilna „Alla Città di Vienna“

Piazza Caserma h. št. 2, (traven Tiskarna Dolenc) toči **teran** I. vrsti iz prvih klotij iz Kazelj in Avberja po 45 nč. liter, kakor tudi istriško vino sproti in za domačo uporabo. — Graško pivo, izvrstna kuhinja (italijanska in nemška) po jake umestnih cenah. — Priporoča se sl. občinstvu (10.) Ant. Brovedani.

Zdravnik

13—48

Dr. M. Lukšić-Nižetić
ordinira od 3—4 popol.

via Madonna del Mare 2, II.

(V slučaju potrebe tudi po noči).

Slovencem tržaškim priporočam svojo občinstvo, da ga blagovoli ob vsaki priliki podstavi z narodili temveč, ker se naslanja na rek. **Svoji k svojim**. Naročila vspremajo se na cesti Rossetti hit. 121 (Camp. Morpurgo) v Trstu. — Cenike v slovenskem jeziku pošilja franko in gratis.

Gabrijel Devetak.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni ako se naroča po pošti

Ubaldu pl.

Trnkóczy
lekar zraven rotoža v Ljubljani

priporoča:

za Želodec:

Marijicelske kapljice za Želodec. — Steklonica 20 kr., 6 steklenic 1 gld. 8 tuct. 4 gld. 80 kr.

Odvejalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zahajjanju, skačenem želodeci. — Skutulja 21 kr., jeden zavojek s 6 skutuljami velja 1 gld. 5 kr.

za prsa:

Planinski zeliščni ali prsi sirop za odraženo in otroke; razvija sil in lajka bolezni, n. pr. pri kaši. — Steklonica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

za trganje:

Protinski cvet (Gichtgeist) lajša in preganje bolezni v krizi, nogah in rokah. — Steklonica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Vsa te načita in vsa druga zdravilna sredstva se dobivajo v lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja

Ljubljani zraven rotoža in se vsak dan s prvo pošto razpoljujo.

C. Kr. dvorna lekarna

Ivana Mizzana

VIA CAVANA V TRSTU.

Podpisani naznjam, da je prezel gori omenjeno lekarno od dedičev pok. Benedetta Vlach-Miniussija, priporočajo se najtoplje v občiščajoči načinu postrežbo z umerjenimi cenami. Clanom Delalskega podpornega društva pa naznanja se posebej, da mu je odbor integra dovolil prejemati recepte od njih v slučaju, a nujnim takšnim društvenim zdravnikom predpisata. Za dušljajno lekarsko potrebo se priporoča 104—80 Ivan Mizzan.

Jak. Klemenc

TRST

Via S. Antonio št. 1.

priporoča častitim svojim odjemnikom in slavemu občinstvu

svojo veliko skladisčo blaga za prihodnjo spomlad in poletje, to je blago za moške in gospe, perkalj, svilnato ruto raznili vrst v franzamski ali brez njih, ruce za turiste, „Jäger“-perilo, bombažne in volnejnjice, moške in ženske bele in barvane aranje, moške ovratnike, bogato zaloge zavratnic na izber, dožnik in solnčnike, perilo, platno, musolin, kotonino, bombažno, barvane tkanine, ki se morajo prati, bombažno suknje za moške, rokavice iz švedskega sukanca in svile za moške in gospe, rokavice iz sukanca po švedski legi, tvarino za obrobljenih v bogati izber, posebnosti za ženska šolska rdeča dela. Vsprejemajo se naročila v vseh teh predmetih ter so zagotavljata točna in vestna postrežba.

Škropilnice in žvepljalke inžinirja Živica.

Vsake vrste strojih za kmetijstvo in obrt

nštvo, motorji (gonitelni stroji) na par in petrolijem, pumpe (sesalke) za rabo pri hiši in za vsako drugo potrebo, cevij iz železa, bakra, platna, kavčuka (gume), in pipe, vse kar se potrebuje pri strojih, med tem tudi olje za mazilo se dobiva zmiraj v zalogi tvrdke

Omenjene škropilnice se pošiljajo na vsako pošto avstro-ogrške monarhije, franko, po 10 gld. komad.